

4. URL: <http://finbalance.com.ua/news/nefodov-pokazav-dvorichniy-plan-reformi-mitnitsi> ( дата звернення: 15.03.2020).

**Левченко К.М.**

*к.е.н., доцент кафедри фінансів*

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

## **ВПЛИВ ПОВЕДІНКИ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ НА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ**

Здійснення інноваційної діяльності економічних суб'єктів на фінансовому ринку неможливе без оцінки їх поведінки в процесі прийняття рішень. На фінансовому ринку економічні суб'єкти приймають рішення з огляду на шанси отримання прибутку, прийнятні ризики та ймовірно успішні стратегії власного розвитку. Водночас, на результат прийняття рішень впливає не лише аналіз статистичної інформації, а й емоційний стан економічних суб'єктів, який знаходить своє відображення на результативності інвестиційної діяльності. Тоді як раціональні рішення учасників фінансового ринку ґрунтуються на фактах, прийняті рішення з врахуванням поведінкової складової – на емоціях та почуттях.

В умовах аналізу інформації серед значної кількості фактів з усіх ймовірних джерел економічний суб'єкт, приймаючи рішення, обмежений часом і ресурсами. Щоб оптимізувати аналіз доступних даних про події на фінансовому ринку та ефективно реагувати на останні, економічні суб'єкти використовують так звані евристики – певні алгоритми для розробки спрощеної стратегії вирішення тієї чи іншої проблеми. Тобто, учасники фінансового ринку часто приймають рішення на основі приблизної, спрощеної оцінки, а не з використанням логічних методів.

Своєю чергою, когнітивні упередження є своєрідними помилками економічного мислення учасників фінансового ринку, які виникають через невірні стереотипи та помилкові переконання останніх. Зазвичай, когнітивні упередження виникають, коли економічні суб'єкти змушені приймати рішення в умовах надлишкового обсягу інформації, отриманої з різних джерел; коли ситуація на фінансовому ринку не відображає реальних причин поточного стану, що ускладнює процес прийняття економічними суб'єктами виважених рішень; рішення потрібно прийняти якомога швидше; учасники фінансового ринку не мають достатнього досвіду для прийняття правильного рішення в окремій ситуації. Наприклад, хаотична та відносно нова природа ринку криптовалют, бурхливий розвиток інвестування в цифровій валюті та масове висвітлення в засобах масової інформації новин віртуального сегменту фінансового ринку сприяють тому, що учасники фінансового ринку часто приймають поспішні та ірраціональні рішення. Серед когнітивних упереджень економічних суб'єктів на вітчизняному фінансовому ринку варто виділити ефект поведінки натовпу як інструмент валютних спекуляцій та дестабілізації банківського сектору національної економіки [1, с. 20].

На рішення учасників фінансового ринку також впливають так звані обмеження рамками. Це певні емоційні фільтри, використовувані економічними суб'єктами для розуміння поточної ситуації на фінансовому ринку та їх реакції на останні події.

Обмеження рамками, пов'язані з ризиком акцентують на формі подання інформації, яка впливає на рішення учасників фінансового ринку йти на ризик або мінімізувати останній. Негативні повідомлення засобами масової інформації, що стосуються стану вітчизняного фінансового ринку несуть негативні асоціації, тоді як позитивні повідомлення вселяють оптимістичні настрої серед учасників фінансового ринку. Цільові обмеження рамками зосереджені на можливих негативних або позитивних наслідках певної дії або бездіяльності учасників фінансового ринку (наприклад, в процесі ваучерної приватизації [2]). Отже, використання ефекту обмеження рамками в засобах масової інформації дозволяє вдаватися до інтерпретації тієї чи іншої інформації відповідно до мети прийняття рішень іншими учасниками фінансового ринку.

Таким чином, в умовах регулярних ринкових аномалій та зростаючого значення інноваційної складової фінансового ринку поведінці економічних суб'єктів, які приймають рішення, властива інформаційна неповнота й асиметрія інформації. Це спонукає учасників фінансового ринку вести активні пошуки нових джерел необхідної інформації у вигляді новин, оглядів, аналітичних звітів, а також звертати увагу на рішення інших учасників фінансового ринку. Проте, слід пам'ятати, що емоційний стан економічних суб'єктів також впливає на їх рішення, що є причиною непередбачуваності й ірраціональності поведінки учасників фінансового ринку в той чи інший проміжок часу.

#### **Література:**

1. Крикун В.А. Теорія поведінкової економіки в дослідженні українського банківського ринку за роки незалежності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса, 2017. Вип. 24(1). С. 18-22.
2. Марчак Д. Погані рішення : Як побудувати найбіднішу країну Європи. URL: [https://voxukraine.org/longreads/poor-country/index\\_ua.html](https://voxukraine.org/longreads/poor-country/index_ua.html)

**Людвіковська М.**

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 5 курс*

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*

*Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Котіна Г.М.*

### **«ЗЕЛЕНА» ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ ЯК ЗАПОРУКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

Забезпечення економічного зростання з урахуванням сучасних технологій нерозривно пов'язане із зростанням забруднення навколишнього середовища, вичерпуванням природних ресурсів, зміною клімату, що призводить до погіршення здоров'я людини й обмежує можливості подальшого розвитку. Виходячи з цього, підвищення добробуту населення не забезпечує необхідної якості життя, тому необхідним є поєднання економічного зростання та забезпечення екологічної безпеки, підтримки сприятливого рівня навколишнього природного середовища. Одним із напрямків забезпечення сталого розвитку національного господарства є впровадження «зеленої» економіки, яка сприяє зниженню ризиків для навколишнього середовища та ресурсозбереженню, а також залученню приватних, державних та міжнародних інвестицій [4].

«Зелена» економіка є базисом реалізації концепції сталого розвитку на основі більш ефективного ресурсо- та енергоспоживання, зниження рівнів викидів CO<sub>2</sub>,